

**Протидія злочинам, що
вчиняються організованими
групами і злочинними
організаціями, які сформовані
на етнічній основі: теорія та
практика**

У монографії розглянуто правові, теоретичні та практичні проблеми протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі. На підставі результатів аналізу наукових джерел, присвячених теорії оперативно-розшукової діяльності, кримінального процесуального доказування, норм національного та іноземного кримінального процесуального й оперативно-розшукового законодавства, вітчизняної практики судових і правоохоронних органів та практики Європейського суду з прав людини, у монографії обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо вдосконалення протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.

Монографію рекомендовано для курсантів, ад'юнктів закладів освіти системи МВС України, науковців, викладачів, здобувачів закладів вищої освіти та практичних працівників правоохоронних органів, юристів-практиків, а також усіх, хто цікавиться проблемами протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

В. Г. СЕВРУК

**ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ
ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ СФОРМОВАНІ
НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА**

Монографія

Київ
2022

УДК 343.237:343.9.02:343.975

С 281

*Рекомендовано до друку Вченою радою Національної академії внутрішніх справ
28 грудня 2021 року (протокол № 23)*

Рецензенти:

Скулиш Є. Д., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, керівник наукового центру національної безпеки і права Державної наукової установи «Інституту інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»;

Цуцкірідзе М. С., доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, заступник Голови – начальник Головного слідчого управління Національної поліції України;

Вознюк А. А., доктор юридичних наук, професор, завідувач наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, заслужений юрист України.

Матеріали подано в авторській редакції

Севрук В. Г.

С281 Протидія злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі: теорія та практика: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. 1092 с.

ISBN 978-617-7828-00-0

У монографії розглянуто правові, теоретичні та практичні проблеми протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі. На підставі результатів аналізу наукових джерел, присвячених теорії оперативно-розшукової діяльності, кримінального процесуального доказування, норм національного та іноземного кримінального процесуального й оперативно-розшукового законодавства, вітчизняної практики судових і правоохоронних органів та практики Європейського суду з прав людини, у монографії обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо вдосконалення протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.

Монографію рекомендовано для курсантів, ад'юнктів закладів освіти системи МВС України, науковців, викладачів, здобувачів закладів вищої освіти та практичних працівників правоохоронних органів, юристів-практиків, а також усіх, хто цікавиться проблемами протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.

ISBN 978-617-7828-00-0

УДК 343.237:343.9.02:343.975

© Севрук В. Г., 2022

© Національна академія внутрішніх справ, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	6
ВСТУП.....	8

Розділ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ СФОРМОВАНІ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ	15
1.1 Стан наукової розробленості проблем протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.....	15
1.2 Генезис формування організованих груп і злочинних організацій, які сформовані на етнічній основі	65
1.3 Поняття та класифікація організованих груп і злочинних організацій, які сформовані на етнічній основі	120
1.4 Правові засади протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.....	195
Висновки до розділу 1	224

Розділ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗОВАНИХ ГРУП І ЗЛОЧИННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЯКІ СФОРМОВАНІ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ	233
2.1 Кількісні та якісні показники діяльності організованих груп і злочинних організацій, які сформовані на етнічній основі.....	233
2.2 Детермінанти вчинення злочинів організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі	335

2.3 Типологія лідерів та інших учасників організованих груп і злочинних організацій, які сформовані на етнічній основі	358
2.4 Характеристика жертв злочинів, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі	420
Висновки до розділу 2.....	447

Розділ 3

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ СФОРМОВАНІ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ.....	460
3.1 Досвід країн Північної та Південної Америки щодо протидії організованим групам і злочинним організаціям, які сформовані на етнічній основі	466
3.2 Досвід західноєвропейських країн щодо протидії організованим групам і злочинним організаціям, які сформовані на етнічній основі	489
3.3 Досвід країн пострадянського простору щодо протидії організованим групам і злочинним організаціям, які сформовані на етнічній основі	529
3.4 Досвід країн Східної Азії, Африки та Австралії щодо протидії організованим групам і злочинним організаціям, які сформовані на етнічній основі	547
Висновки до розділу 3.....	568

Розділ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ СФОРМОВАНІ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ	572
4.1 Інформаційно-аналітичне забезпечення протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі ...	572

4.2 Розстановка сил та засобів під час протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі	619
4.3 Взаємодія оперативних та інших підрозділів правоохоронних органів під час протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі	663
Висновки до розділу 4	741
Розділ 5	
ТАКТИКА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ЯКІ СФОРМОВАНІ НА ЕТНІЧНІЙ ОСНОВІ	748
5.1 Виявлення інформації про злочини, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі.....	761
5.2 Документування злочинної діяльності організованих груп і злочинних організацій, які сформовані на етнічній основі.....	794
5.3 Розслідування злочинів, що вчинені організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі	830
Висновки до розділу 5	890
ВИСНОВКИ	904
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	936

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АРМА –	Агентство з розшуку та менеджменту активів, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів
БКБОП –	Бюро з координації боротьби з організованою злочинністю
ГУНП –	Головне управління Національної поліції
ДБР –	Державне бюро розслідувань
ДІАП –	Департамент інформаційно-аналітичної підтримки
ДМС України –	Державна міграційна служба України
ДПС України –	Державна прикордонна служба України
ЄС –	Європейський Союз
ЗМІ –	засоби масової інформації
ІАП –	інформаційно-аналітична підтримка
ІТС ПНП –	інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України»
ІТТ –	ізолятор тимчасового тримання
КК України –	Кримінальний кодекс України
КПК України –	Кримінальний процесуальний кодекс України
МОМ –	Міжнародна організація з міграції
НБУ –	Національний банк України
НП України –	Національна поліція України
НФУ –	небанківські фінансові установи

НЦБ Інтерполу –	Національне центральне бюро Інтерполу
ОБСЄ –	Організація з безпеки і співробітництва в Європі
ОЗ –	організована злочинність
ОЗГ –	організована злочинна група
ОЗУ –	організоване злочинне угруповання
ООН –	Організація Об'єднаних Націй
ОРД –	оперативно-розшукова діяльність
ОРЗ –	оперативно-розшукові заходи
ОРС –	оперативно-розшукова справа
ППСМ –	Патрульно-постова служба міліції
РМВС –	Рада міністрів внутрішніх справ держав- учасниць СНД
СБУ –	Служба безпеки України
СІЗО –	слідчий ізолятор
СНД –	Співдружність Незалежних Держав
СОГ –	слідчо-оперативна група
УВП –	установи виконання покарань

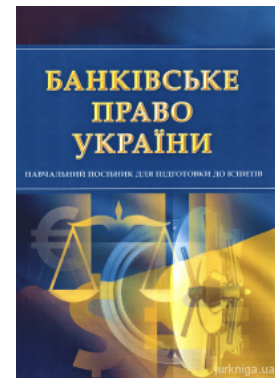
Книги, які можуть вас зацікавити

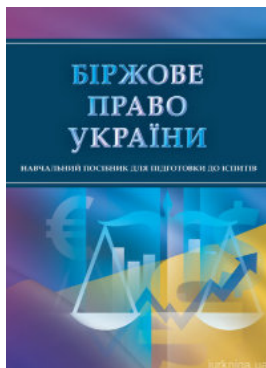
Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені злочинною спільнотою (статті 255, 255-1, 255-2, 255-3, 256 Кримінального кодексу України)....

Кримінальна відповідальність юридичних осіб: міжнародний досвід та основні теоретичні підходи

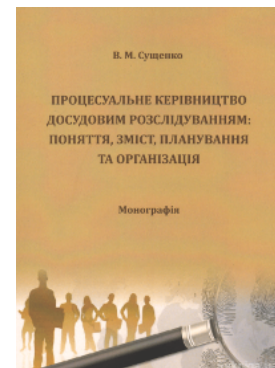
Банківське право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Біржове право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Світова класична думка про державу і право

Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням: поняття, зміст, планування та організація

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт →](#)